

Opis przedmiotu zamówienia:

„Badania nieinwazyjne Wzgórza Zamkowego na terenie Zespołu Zamkowo-Parkowego przy Muzeum Kresów w Lubaczowie”

1. Przedmiotem zamówienia jest wykonanie usługi przeprowadzenia nieinwazyjnych badań archeologicznych „Wzgórza Zamkowego” (stanowisko 1 w Lubaczowie – AZP 100-87/52) wraz z otoczeniem w Zespole Zamkowo-Parkowym przy Muzeum Kresów w Lubaczowie. Lubaczów, jako rozwinięty ośrodek grodowy pojawia się w latopisie halicko-wołyńskim pod datą 1214 roku. Następnie lubaczowski zamek wymieniany jest wśród inwestycji fortyfikacyjnych Kazimierza Wielkiego. Drewniany zamek był kilkakrotnie przebudowywany, co potwierdzają lustracje z XVI i XVII wieku. W XVIII wieku zamek nie odgrywał już roli obronnej. Pozostał natomiast ośrodkiem zarządu dóbr królewskich, siedzibą starostów i zarządców. Na lata 70. XVIII wieku przypada ostateczna rozbiórka drewnianego zamku i budowa murowanego pałacu. Obok niego wzniesiony był niższy budynek o planie w kształcie litery „L”, tzw. Winkiel. W latach 20. XIX wieku władze zaborcze sprzedały lubaczowskie dobra królewskie. Majątek lubaczowski wraz z „zamkiem” i szeregami wsi kupił Karol hr. Pawłowski. W 1876 roku właścicielami pałacu stała się rodzina Gołuchowskich. W 1911 roku, kiedy na frontowej ścianie pałacu pojawiły się głębokie pęknięcia i zawalił się dach, Adam hr. Gołuchowski polecił rozebrać go całkowicie. Od tego czasu funkcję pałacu przejął budynek w kształcie litery „L”, niekiedy nazywany „Drugim Zamkiem”. W czasie II wojny światowej w wyniku stacjonowania w lubaczowskim pałacu kolejnych wojsk okupacyjnych nastąpiła jego dalsza degradacja. Mimo to założenie przetrwało lata wojny. Powolna rozbiórka rozpoczęła się w 1945, a zakończyła w kilka lat później. Lubaczowski pałac zniknął ostatecznie z krajobrazu miasta. Pod względem archeologicznym rozpoznana jest jedynie ostanía faza istnienia założenia pałacowego. Niewiele natomiast wiadomo o wcześniejszej zabudowie, znanej jedynie z lustracji zamku, a później pałacu. Stan wiedzy w tym zakresie mogą zdecydowanie poszerzyć planowane nieinwazyjne badania geofizyczne. Efektem tych badań ma być zinventaryzowanie zachowanych pod powierzchnią nawarstwień i obiektów kultury materialnej takich jak: wały obronne, fosy, fundamenty, mury, piwnice, studnie. Pozwoli to na określenie granic faz rozwoju tego ważnego dla początków Lubaczowa założenia.

Relikty lubaczowskiego fortalicjum wpisane są do rejestru zabytków pod nr A-708 z 16 stycznia 1984 r.

Więcej informacji:

<https://zabytek.pl/pl/obiekty/lubaczow-pozostalosci-zamku-i-fortyfikacji>

<https://zabytek.pl/pl/obiekty/grodzisko-472069>

2. W ramach rozpoznania archeologicznego badanego terenu Wykonawca zobowiązany będzie do:

- a) Zapewnienia kierownika badań archeologicznych, o którym mowa w art. 37e ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Kierownika badań należy wskazać najpóźniej na 14 dni przed rozpoczęciem planowanych prac.
- b) Przeprowadzenia kwerendy archiwalnej dotyczącej badanego obiektu obejmującej dane rejestrowe i ewidencyjne, wyniki poprzednich badań archeologicznych, archiwalne mapy i publikacje.

- c) Pozyskanie niezbędnych, map, planów i cyfrowych modeli przestrzennych badanego terenu.
 - d) Wykonanie pomiarów geodezyjnych służących wytyczeniu badanego obszaru oraz geolokalizacji siatki pomiarowej. Siatka pomiarowa musi być orientowana względem państwowej osnowy geodezyjnej.
 - e) Wykonania badań georadarowych. Pracami zostanie objęty obszar 125 arów (Wzgórze Zamkowe wraz z otoczeniem – zgodnie z załącznikiem nr 2). Pomiarów powinny być prowadzone w siatce o oczku nie większym niż 1x1 m. Do pomiarów należy użyć anten umożliwiających rozpoznanie na 6-7 m poniżej powierzchni gruntu. Cały obszar wytypowany do badań należy objąć mapowaniem georadarowym. W miejscach anomalii geomagnetycznych wyniki pomiarów należy dodatkowo przetworzyć techniką profilowania.
 - f) Opracowania i interpretacji wyników georadarowych pomiarów terenowych.
 - g) Przygotowania sprawozdania i opracowania wyników nieinwazyjnych badań archeologicznych dla Wojewódzkiego Podkarpackiego Konserwatora Zabytków.
3. Przygotowanie, przebieg georadarowych prac terenowych oraz opracowanie wyników i ostateczne sprawozdanie z nieinwazyjnych badań archeologicznych powinny odpowiadać standardom zaprezentowanym w: *Standardy prowadzenia badań archeologicznych*, Cz. 1, *Badania nieinwazyjne lądowe*, red. T. Błyskosz, A. Byszewska, M. Czuba, A. Fortuna-Marek, A. Laskowski, I. Liżewska, „Kurier Konserwatorski”, nr 17 (2020).
4. Zamówienie będzie realizowane w ramach zadania pn. „Badania nieinwazyjne Wzgórza Zamkowego na terenie Zespołu Zamkowo-Parkowego przy Muzeum Kresów w Lubaczowie”, dofinansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu „Ochrona zabytków archeologicznych”.